

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 27.11.2012
Sayı: 660

27 Kasım 2012

Oktay EKŞİ
Milletvekili (İst. - CHP)
Dışişleri Komisyonu Üyesi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına,

TBMM'nin kurulduğu 23 Nisan 1920 tarihinden günümüze kadar pek çok değerli Parlamenter bu ülkeye ve ülkemizde demokrasi ile hukuk devleti kavramlarının yerleşmesine büyük katkıda bulundukları halde TBMM Meclis yerleşkesinde hiçbirini saygı ile andığımızı gösteren en ufak bir emare dahi yoktur. İşte bu eksikliği gidermek amacıyla sunduğum yasa önerisini ekte sunuyorum.

Gereğinin yapılmasına emirlerini dilerim.

Saygılarımla.

Oktay Ekşi

İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon				
Esas Komisyon	Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor			
Tarih:	04 Aralık 2012	E. No: 2/1015		
Yan. Uzm.	Bşk. Yrd.	Başkan	Gn. Sek. Yrd.	Gn. Sek.
TBMM BAŞKANI				

GENEL GEREKÇE

Her Parlamento gibi Türkiye Büyük Millet Meclisi de kendi saygınlığını geçmişinden, üyelerinin demokrasiye ve hukuk devleti ilkelerine bağlılığından, sergiledikleri siyasi terbiye, olgunluk ve özellikle de hem yasama hem de denetleme alanındaki büyük hizmetlerinden alır.

Tarih tanıktır ki Türkiye Büyük Millet Meclisinin saygınlığının temelinde, yukarıda sayılanlardan ayrı olarak, bu ulusun bağımsızlık savaşını bilfiil üstlenmek gibi başka hiçbir ülke Parlamentosuna nasip olmamış bir büyük şeref de vardır. Nitekim bu tarihi gerçek nedeniyle TBMM'nin Birinci Dönem Milletvekillerine "İstiklal Madalyası" verilmiştir.

TBMM daha sonra da ülkemizin, bizi bugünlere getiren en önemli güç kaynağı ve demokrasimizin, hukuk devleti ilkemizin kurucusu ve en büyük koruyucusu olmuştur.

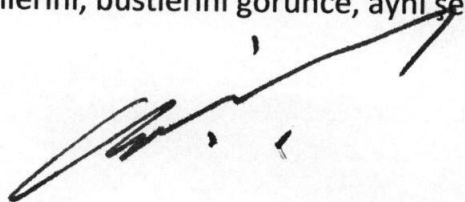
Ulusal iradenin temsilcisi, ulusal egemenliğin sahibi de TBMM'dir.

TBMM yukarıda kısaca ifade edilen özelliklerini, 23 Nisan 1920'den bugüne uzanan tarihi boyunca yaşanmış destansı tartışmalarla, yaptığı yasalarla, uyguladığı etkin denetim örnekleriyle kazanmıştır.

Ancak bu görkemli geçmişin bugün her birini minnetle anmamız gereken siyasi şahsiyetlerinin sadece yeni kuşaklar değil, Parlamentomuzun bugünkü üyeleri tarafından bile yeterince bilinmediği, o nedenle de onlara olan minnet ve şükran borcumuzun –deyim yerindeyse- temerrüde düştüğü bir gerçektir.

Aynı şekilde açık olan bir başka gerçek te, gelişmiş hiçbir ülke Parlamentosunun, kendi geçmişinin önemli şahsiyetlerine karşı bizim kadar duyarsız –hatta vefasız- olmadığıdır.

Nitekim bu Parlamentoları dolaşan her Türk vatandaşı, o ülkenin tanınmış devlet/siyaset adamlarının heykellerini, büstlerini görünce, aynı şeyin

Türkiye’de neden yapılmadığını sorgulamak gereğini duyar. Yanıtını bulamayınca, benzeri bir kadirşinaslığın bizim ülkemizde ve bizim Parlamentomuzun unutulmaz isimlerine karşı gösterilmemesinin ezikliğini yaşar.

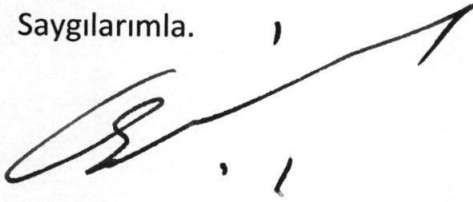
Bugüne kadar Parlamentomuzun o eksikliği giderememiş olmasının temel nedeni, bir siyasi görüş için değerli olan ismin, karşıt siyasi görüş sahipleri tarafından yeterince saygın bulunmayacağı, o yüzden sayısız –bazen de seviyesiz- tartışmaların doğacağı kanısıdır.

Kuşkusuz bu kanı sebepsiz ve temelsiz değildir.

Zaten bu yasa önerisinin getirdiği en önemli yenilik, bu tür tartışmaları önleyecek çözüm getirmesi, bir başka deyişle **üzerinde oy birliği sağlanmadıkça hiçbir eski parlamenterin heykel veya büstünün TBMM yerleşkesine konulmasına izin vermemesidir.**

Bu yasa önerisi, bu düşüncelerle hazırlanmış ve yüce Meclisin onayına sunulmuştur.

Saygılarımla.

Oktay Ekşi

İstanbul Milletvekili

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Parlamento tarihimizin, “devlet adamı” nitelikleriyle, ülkeye büyük hizmetleriyle, demokrasiye ve hukuk devleti ilkelerine bağlılıklarıyla, unutulmaz hitabet güçleriyle, herkesin derin saygısını kazandıran üstün kişilikleriyle unutulmazlığı hak etmiş üyelerinin sonraki kuşaklara da tanıtılması ve TBMM’nin saygınlığının daha da artırılması için, bu önemli şahsiyetlerin heykel veya büstlerinin TBMM yerleşkesine konulması önerilmektedir.

Madde 2- Hangi şahsiyetin heykel veya büstünün konulması gerektiği çok kolayca itiraza yol açacak bir konu olduğu için böyle ihtilafları bertaraf edecek ölçütler getirilmektedir. İşte bu amaçla:

- 1) Heykel veya büstü konacak kişiyle ilgili kanaatlerin berraklığa kavuşmasını sağlayacak kadar zaman geçmesi öngörülmektedir. Bunun için konan temel koşul, söz konusu kişinin ölümü üzerinden **en az 25 sene** geçmiş olmasıdır.
- 2) İkinci koşul, heykeli veya büstü konulacak kişiyle ilgili kararın TBMM Danışma Kurulunda “**oy birliği**” ile verilmiş olması;
- 3) Söz konusu kişinin seçkin bir “**devlet adamı**” olup olmadığı; “**demokratik sistemin ve hukuk devleti ilkesinin gelişmesine büyük katkıda bulunup bulunmadığı**” ; Parlamenter olarak “**efsaneleşmiş bir isim**” haline gelip gelmediği; “**unutulmaz bir hitabet ustası**” olup olmadığı; herkesin derin saygısını kazandıran “**üstün kişilik**” sahibi bir Parlamenter sayılıp sayılmadığı gibi kriterlerden oybirliği ile destek sağlayıp sağlamadığı;
- 4) TBMM Araştırma Merkezi’nin, önerilen kişi hakkında yukarıdaki koşulları dikkate alan bir rapor hazırlayıp Danışma Kuruluna sunmuş olması;
- 5) Önerinin Danışma Kurulunda görüşülebilmesi için, Araştırma Merkezi raporunun TBMM web sitesinde kamuoyuna açıklanması üzerinden en az üç ay geçmiş olması;

Zorunlu sayılmaktadır.

- 6) Karar vericilerin, heykel veya büstü konacak kişiyi belirlerken benimsedikleri veya karşıt oldukları siyasi eğilimlerin etkisi altında kalmamaları için, **söz**

konusu kişinin siyasi eğiliminin dikkate alınmaması bir amir hükümle güvenceye alınmaktadır.

- 7) Maddenin getirdiği bir başka koşula göre, bir Parlamenterin heykelinin **ana binada** bir yere konulabilmesi için, o kişinin ikinci maddede sayılan erdemlerin tamamına sahip olduğunun Danışma Kurulu tarafından oy birliğiyle kabul edilmesi gereklidir.
- 8) Sözü edilen erdemlerden bir veya birkaçına sahip olan bir eski Parlamenterin heykel veya büstü ana binaya değil ama yerleşkenin başka ve uygun bir yerine konulacaktır.
- 9) TBMM ana binasının Şeref Kapısı önündeki alanda bilindiği gibi Büyük Atatürk'ün heykelinin de bulunduğu bir anıt vardır. Bu anıtın görkemini gölgelememek için, Şeref Kapısı önündeki alana veya bu kapıya götüren merdivenlere başka bir heykel yahut büst konulmaması maddenin 5 No'lu fıkrasıyla sağlanmaktadır.

Madde 3- Heykel veya büst seçimi ve konunun estetik boyutlarıyla ilgili karar, TBMM Danışma Kurulu tarafından oybirliği ile belirlenen 5 heykeltıraşın oluşturduğu bir jüriye (kurula) bırakılmakta böylece uzmanlığa saygı ön plana çıkarılmaktadır.

Madde 4- Heykeli veya büstü dikilecek siyaset adamlarına ilişkin öneri sayısının çok olması halinde bir yandan TBMM bütçesinin zorlanmasını önlemek, öte yandan heykel yahut büst enflasyonuna izin vermemek için **“bir yasama yılında en çok üç heykel yahut büst konulması”** koşulu getirilmektedir.

Madde 5- Bir eski Parlamenterin heykel yahut büstünün konulabilmesi için buna ilişkin **önerinin en az beş milletvekilinin imzasıyla verilmesi** önerilmekte, bir defa reddedilen önerinin tekrarlanabilmesi için bu karar üzerinden **en az beş sene** geçmiş olma koşulu getirilmektedir.

Madde 6- Günümüzde birçok malzemeden heykel veya büst yapmak mümkündür. Böylece sakıncalı bir uygulamaya imkân bırakmamak için heykel veya büstün **mermer veya bronzdan** yapılması koşulu konmaktadır. Böyle bir kararın yaşama geçirilmesi için gerekli mali kaynağın TBMM Bütçesinden karşılanacağı ifade edilmektedir.

Madde 7 ve 8- Yürürlük maddeleridir.

26 Kasım 2012

**TBMM BİNASI VE YERLEŞKESİ İÇİNE, DEMOKRATİK YAŞAMIMIZIN
UNUTULMAMASI GEREKEN PARLAMENTERLERİNİN HEYKEL VEYA BÜSTLERİNİN
KONULMASI HAKKINDA YASA ÖNERİSİ**

Madde 1- (1) Türkiye Büyük Millet Meclisinin ana binası veya yerleşkesi içine, TBMM'nin kurulmasından itibaren, seçkin nitelikleri ve üstün hizmetleriyle Parlamentomuzun "unutulmaması gereken" üyelerinin heykel veya büstleri konur.

Madde 2- (1) Bir Parlamento üyesinin heykel veya büstünün konulması için:

- a) Ölümünün üzerinden en az 25 yıl geçmiş olması;
- b) TBMM Danışma Kurulunun o konuda oybirliği ile karar vermesi;
- c) Heykel veya büstü konulacak kişinin:
 - i) "Devlet adamı" niteliği;
 - ii) Demokratik sistemin ve hukuk devleti ilkesinin gelişmesine büyük katkısı;
 - iii) Kuşaklar boyu unutulmayan bir "efsaneleşmiş Parlamenter" olması;
 - iv) Unutulmaz bir hitabet ustası;
 - v) Herkesin derin saygısını kazandıran bir "üstün kişilik" sahibi olması;

gibi koşullardan en az birine sahip olması şarttır.

(2) Danışma Kurulunun bir öneriyi karara bağlaması için, önerilen kişi hakkında TBMM Araştırma Merkezi tarafından, yukarıdaki koşullar ışığında değerlendirme içeren bir rapor hazırlanmış olması ve bu raporun TBMM web sitesinde yayımlanarak üç ay süreyle kamuoyu eleştirisine açık tutulması gerekir.

(3) TBMM yerleşkesine heykel veya büstü konulacak Parlamenterin seçiminde onun siyasi görüşüne bakılmaz.

27 Kasım 2012

Okulay Ekişi

TBMM BİNASI VE YERLEŞKESİ İÇİN, DEMOKRATİK YASAMIMIZIN
ÜNÜTÜLMAMASI GEREKEN PARLAMENTERLERİNİN HEYKEL VEYA BÜSTLERİNİN
KONULMASI HAKINDA YASA ÖNERİSİ

Maddes 1- (1) Türkiye Büyük Millet Meclisinin ana binası veya yerleşkesi için,
TBMM'nin kuruluşundan itibaren, seçkin nitelikleri ve üstün hizmetleriyle
Parlamentomuzun "ünütülmaması gereken" üyelerinin heykel veya büstleri
konur.

Maddes 2- (1) Bir Parlamento üyesinin heykel veya büstünün konulması için:

- Ölümünden üzerinden en az 25 yıl geçmiş olması;
- TBMM Danışma Kurulunun o konuda oybirliği ile karar vermesi;
- Heykel veya büstü konulacak kişinin:
 - "Devlet adamı" niteliği;
 - Demokratik sistemin ve hukuk devleti ilkesinin gelişmesine büyük katkı;

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
27 Kasım 2012
Numara:

T B M M KÜTÜPHANE VE ARŞİV HİZM. BAŞKANLIĞI
27 Kasım 2012
No : 157993

(4) Yukarıdaki koşulların **tamamına** sahip Parlamenterin heykel veya büstü “**ana binaya**”, diğerlerinin heykel veya büstü yerleşkenin TBMM Başkanlığınca uygun görülecek yerine konur.

(5) Ana binanın ön cephesine, bu yasa kapsamında yapılacak heykel veya büst konmaz.

Madde 3- (1) TBMM yerleşkesine konulacak eski Parlamenter heykel veya büstlerinin estetik yönden seçimi, TBMM Danışma Kurulu tarafından oybirliğiyle görevlendirilen, üniversite öğretim üyesi unvanı taşımış 5 heykeltıraşın oy çokluğu ile kararlaştırılır.

Madde 4- (1) Danışma Kurulu her yasama yılında en çok üç parlamenterin heykel veya büstünün konulmasına karar verebilir.

Madde 5- TBMM yerleşkesine hangi Parlamenterin heykelinin veya büstünün konulabileceğine ilişkin öneriler en az beş milletvekilinin imzasıyla TBMM Başkanlığına sunulur. Danışma Kurulu tarafından kabul edilmeyen öneri, aradan beş yıl geçmedikçe tekrarlanamaz.

Madde 6- (1) Parlamenterlerin heykel veya büstü mermer veya bronzdan yapılır. Hangi malzemenin kullanılacağına ve yapılacak ödemelerin miktarına TBMM Başkanı karar verir.

Bu kanun kapsamına giren giderlerin tamamı TBMM Bütçesinden karşılanır.

Madde 7- Bu kanun Resmi Gazetede yayımlandığı gün yürürlüğe girer.

Madde 8- Bu kanunu TBMM Başkanı yürütür.

